

UITWERKINGEN VOOR HET VWO B2

HOOFDSTUK 4

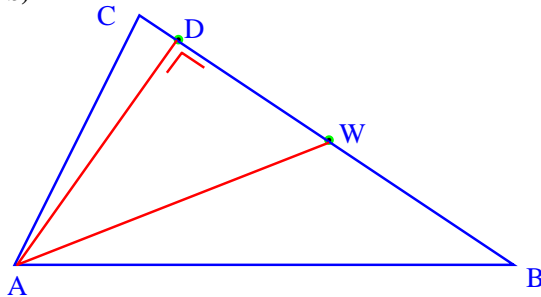
OP ZOEK NAAR BEWIJS...

Kern 1

BEWIJZEN MET OPPERVLAKTEN

1a) In het midden van BC .

b)

bewijs: Teken de hoogtelijn AD

$$\text{Opp. } \triangle ABW = \frac{1}{2} \cdot BW \cdot AD$$

$$\text{Opp. } \triangle ACW = \frac{1}{2} \cdot CW \cdot AD$$

Stel de oppervlaktes gelijk.

$$\frac{1}{2} \cdot BW \cdot AD = \frac{1}{2} \cdot CW \cdot AD \Rightarrow BW = CW$$

Als de oppervlaktes gelijk zijn, is

$BW = CW$, dwz W ligt in het midden van BC .

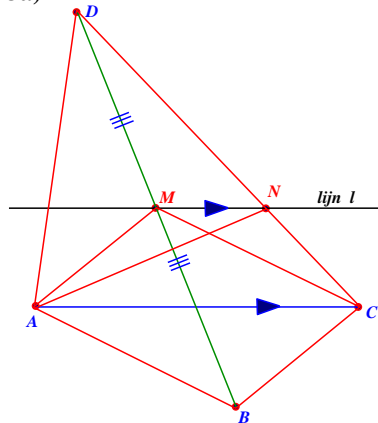
2a) $AQ \parallel PD$; stel $h =$ afstand tussen AQ en PD

$$\text{Opp. } \triangle PDQ = \frac{1}{2} \cdot PD \cdot h \text{ (want } A \text{ ligt op } AQ)$$

$$\text{Opp. } \triangle APD = \frac{1}{2} \cdot PD \cdot h \text{ (want } D \text{ ligt op } AQ)$$

b) Nee, dat lukt niet. PD was een redelijk goede eerste benadering. PE is dat niet.

3a)

AM deelt $\triangle ABD$ in twee gelijke oppervlaktes en

MC deelt $\triangle CBD$ in twee gelijke oppervlaktes.

De oppervlaktes van $AMCB$ en $AMCD$ zijn dus even groot. AMC is echter geen rechte lijn.

b) Teken AC en door M de lijn $l \parallel AC$.

l snijdt DC in N . Lijn AN is de gevraagde lijn door A . Oppervlakte van $\triangle ACM$ is gelijk aan de oppervlakte $\triangle ACN$ (basis AC gemeen en dezelfde hoogte). Daarom is oppervlakte van $ABCN$ gelijk aan die van $ABCM$, en dus de helft van de totale oppervlakte.

AN is nu wel een rechte lijn.

4a) De oppervlakte van $\triangle ADC = \frac{1}{2}G$, want $CD = \frac{1}{2} \cdot CB$.

De oppervlakte van $\triangle ADE$ is de helft van de oppervlakte van $\triangle ADC$, want $AE = \frac{1}{2} \cdot AC$.

Hieruit volgt dat opp. $\triangle ADE = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2}G = \frac{1}{4}G$.

b) De oppervlakte van $\triangle CEB = \frac{1}{2}G$, want $CE = \frac{1}{2} \cdot CA$. De oppervlakte van $\triangle BDE$ is de helft van de oppervlakte van $\triangle BCE$, want $BD = \frac{1}{2} \cdot BC$. Hieruit volgt dat de oppervlakte van $\triangle BDE = \frac{1}{4}G$.

c) $\triangle ADE$ en $\triangle BDE$ hebben dezelfde oppervlakte. Omdat de basis DE in beide driehoeken gemeenschappelijk is, moeten de hoogtelijnen uit A en uit B op DE ook gelijk zijn.

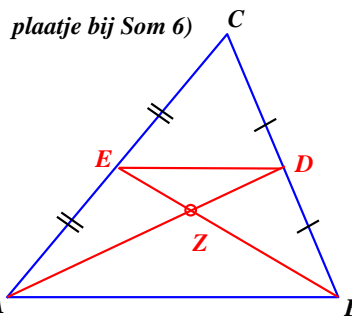
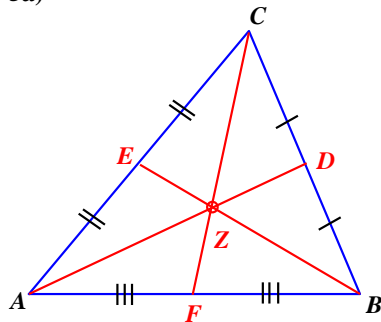
A en B hebben dus dezelfde afstand tot de lijn ED en moeten dus op een lijn liggen die evenwijdig is aan ED .

Conclusie: $AB \parallel ED$

d) De oppervlakte van $\triangle ABD = \frac{1}{2} \cdot G$ omdat $BD = \frac{1}{2} \cdot BC$ en de oppervlakte van $\triangle ADE = \frac{1}{4}G$.

De oppervlakte van $\triangle ADE$ is dus de helft van de oppervlakte van $\triangle ABD$. Omdat de hoogte uit D op AB even groot is als de hoogte uit A op ED ($AB \parallel ED$) moet voor de basis in de driehoeken gelden $ED = \frac{1}{2} \cdot AB$.

5a)

b) Het lijkt er wel op.

6)

a) **Gegeven:** $\triangle ABC$ met zwaartelijnen AD en BE en hun snijpunt Z .

Te bewijzen: $AZ : ZD = 2 : 1$

Bewijs: Teken ED . Uit de stelling van de middenparallel volgt dat $ED \parallel AB$.

Hieruit volgt dat $\angle ABZ = \angle DEZ$ (Z -hoeken).

Omdat verder de overstaande hoeken bij Z gelijk zijn

volgt dat $\triangle DEZ \sim \triangle ABZ$

Omdat DE de helft is van AB moet je alle afmetingen van $\triangle ABZ$ met $\frac{1}{2}$ vermenigvuldigen om de afmetingen van $\triangle DEZ$ te krijgen.

Dus geldt $AZ = 2 \cdot DZ \Rightarrow AZ : DZ = 2 : 1$

Ook geldt $BZ = 2 \cdot EZ \Rightarrow BZ : EZ = 2 : 1$

b) **Zwaartelijnstelling 1** : In een driehoek verdelen twee zwaartelijnen elkaar in de verhouding 2:1

7a) Zwaartelijn BE verdeelt zwaartelijn AD in de verhouding 2:1

b) Zwaartelijn CF verdeelt zwaartelijn AD in de verhouding 2:1

c) **te bewijzen:** De zwaartelijnen AD , BE en CF snijden elkaar in één punt.

Bewijs: Laat Z_1 het snijpunt zijn van BE en AD en Z_2 het snijpunt van CF en AD .

Uit a) volgt $AZ_1 : DZ_1 = 2 : 1$

Uit b) volgt $AZ_2 : DZ_2 = 2 : 1$

$$\left. \begin{array}{l} \text{uit a) volgt } AZ_1 : DZ_1 = 2 : 1 \\ \text{uit a) volgt } AZ_2 : DZ_2 = 2 : 1 \end{array} \right\} \Rightarrow Z_1 \text{ en } Z_2 \text{ delen dus beide } AD \text{ in de verhouding } 2:1.$$

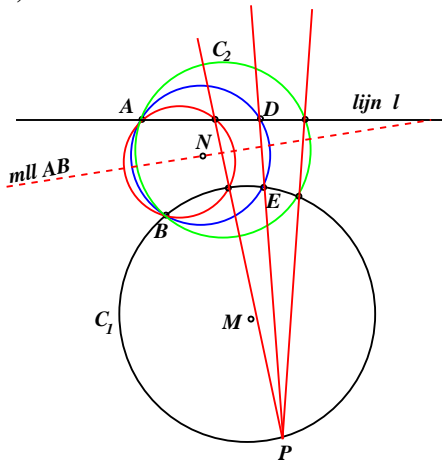
Hieruit volgt dat $Z_1 = Z_2$

conclusie: De zwaartelijnen snijden elkaar in één punt.

d) **Zwaartelijnstelling 2:** De zwaartelijnen van een driehoek gaan door één punt.

KERN 2 DOOR 1 PUNT OF OP 1 LIJN

8)

In de figuur is de constructie uitgevoerd voor drie verschillende cirkels c_2 , allemaal met middelpunt op de middelloodlijn van AB . Kennelijk klopt de bewering dat alle lijnen DE door hetzelfde punt P gaan.

9) De loodlijn vanuit M op l is de symmetrie-as van de figuur. Dus is ook P het spiegelbeeld van C .

10) Gegevens volgens de figuur met $CP \parallel l$.

a) Als $\angle PED = 180^\circ$ is de hoek een gestrekte hoek en moet dus P op de lijn door E en D liggen.

b) te bewijzen: $\angle PED = 180^\circ$

bewijs: Teken de koorden CP en BE

$CP \parallel l \Rightarrow \angle PCB + \angle BAD = 180^\circ$

$CPEB$ is een koordenvierhoek

$\Rightarrow \angle PCB + \angle PEB = 180^\circ$

Hieruit volgt dat $\angle BAD = \angle PEB$

$ABED$ is een koordenvierhoek

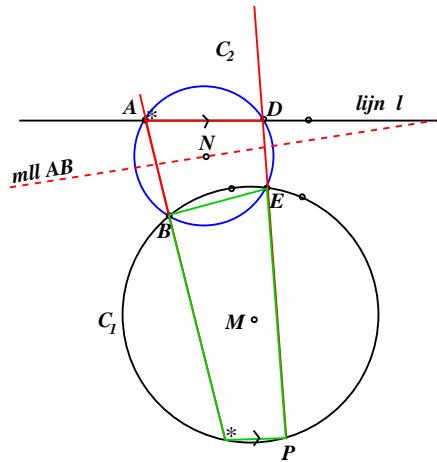
$\Rightarrow \angle BAD + \angle BED = 180^\circ$

$\Rightarrow \angle PEB + \angle BED = 180^\circ \Rightarrow$

$\angle BAD = \angle PEB$

$\angle PED = \angle PEB + \angle BED$ is een

gestrekte hoek $\Rightarrow P$ ligt op de lijn ED .

11) Gegevens volgens de figuur met $CP \parallel l$

a) $\angle PCB = \angle PEB$, omdat ze beide omtrekshoeken zijn op boog PB .

b) te bewijzen: $\angle PED = 180^\circ$

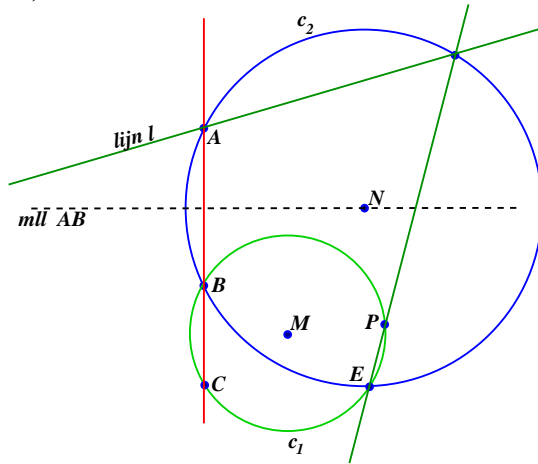
Bewijs: $\angle PCB = \angle BAD$ (Z-hoeken)

$\angle BED + \angle BAD = 180^\circ$ (koordenvierhoekstelling)

Nu geldt: $\angle PED = \angle PEB + \angle BED = \angle PCB + (180^\circ - \angle BAD) = \angle PCB + 180^\circ - \angle PCB = 180^\circ$.

$\angle PED$ is dus een gestrekte hoek $\Rightarrow P$ ligt op ED .

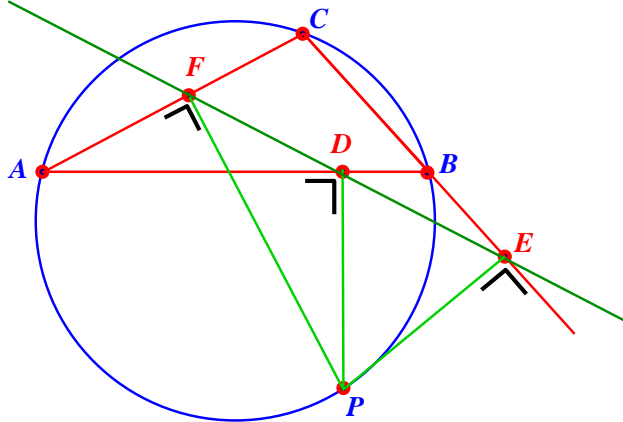
12)

Te bewijzen: Pligt (nog steeds) op lijn ED .

Bewijs: In koordenvierhoek $EPBC$ geldt $\angle EPC = \angle EBC$ (omtrekshoeken op boog CE)
 Verder geldt: $\angle EBC + \angle EBA = 180^\circ$ (gestrekte hoek)
 en ook $\angle EDA + \angle EBA = 180^\circ$ (koordenvierhoekstelling in $ABED$)
 Hieruit volgt dat $\angle EBC + \angle EDA$
 Omdat $\angle EBC = \angle EPC$ geldt tenslotte $\angle EPC = \angle EDA$.
 Omdat $PC \parallel DA$ en $\angle EPC = \angle EDA$ volgt dat EDP één lijn is, anders kunnen de F -hoeken bij evenwijdige lijnen niet gelijk zijn.

13)

14a)

Omdat de hoeken bij D en E recht zijn, liggen D en E op een cirkel met middellijn BP . (stelling van Thales)

Hieruit volgt dat $EDBP$ een koordenvierhoek is zo dat $\angle DEP + \angle DBP = 180^\circ$.

b) $ABPC$ is een koordenvierhoek waaruit volgt dat $\angle ABP + \angle ACP = 180^\circ$.

Maar $\angle ABP = \angle DBP$ en $\angle ACP = 180^\circ - \angle FCP$ (gestrekte hoek)

Hieruit volgt dat $\angle DBP = \angle FCP$

c) Omdat de hoeken bij E en F recht zijn, liggen E en F op een cirkel met middellijn CP . (stelling van Thales)

Hieruit volgt dat $\angle FCP = \angle FEP$ (omtrekshoeken op boog FP)

d) te bewijzen: D, E en F liggen op één rechte lijn.

Bewijs: Het bewijs is geleverd als je kunt aantonen dat $\angle DEF$ een gestrekte hoek is, dwz. dat $\angle DEF = 180^\circ$.

$\angle DEF = \angle DEP + \angle FEP = (180^\circ - \angle DBP) + \angle FEP = (180^\circ - \angle FCP) + \angle FCP = 180^\circ$
 waarbij gebruik is gemaakt van wat er bij a, b en c gevonden is.